

Magyar aviatikus a levegőben.

— Szentesi flu sikere. —

(Saját tudósítónktól.) A Rákos-mezőn ma hajnalban a künn lévő aviatikusok egy furcsa kis alkotmányt vizsgáltak. Kerülgették jobbra-balra, megnézték a szerkezetét — nem mondtak róla véleményt, mert hisz magyar találmány volt. A gép mellett egy huszonöt esztendő, angol bajuszu, barna fiatalember állott. Nem nagyon törődött a körülötte állókkal, biztos volt a dolgában. A magyar biplánt egy fiatal mérnök: Székely Mihály szerkesztette. Öt hétig dolgozott rajta, míg ma nem ugyan egészen, de elkészült és sikeres kísérletet is tett vele. A gép néhány percig volt a levegőben és amilyen kecsesen szállott föl, oly simán ereszkedett le a földre. Az első magyar aviatikusnak, a szerencsétlenül járt Zsélyi Aladárnak, aki szép eredményeket ért el, a helye immár pótolva van, mert az új magyar konstrukció, a szakértők véleménye szerint, teljesen megfelel a várakozásoknak, amit különben Székely ma rövid kísérletével be is bizonyított.

Ma hajnalban sűrű kövér cseppekben esett az eső, de úgy ötödfél órakor elhúzódtak a felhők és kitisztult az ég. Egy új hangárból minden eddigi típustól lényegesen eltérő repülőgépet gurítottak ki a pályára. Kicsiny, könnyed, kétszékű gép a Székely-féle biplán. Elöl két keskeny, de keskenységéhez képest föltűnően hosszú felület van rajta. A felső hosszabb az alsónál. Azonkívül a felső felület kétoldalt még két mozgatható leffentyűvel van meghosszabbítva. Ezek az egyensúlyozó felületek, amelyeket mozgatva stabilizálja a pilóta a gépét. A zárka is kicsiny. Elöl van a magassági kormány, hátul az oldalkormány. Alacsony alváza van és elöl van elhelyezve Darracq-motora, valamint a fából való légsavár, amely olyan, mint a Bleriot gépén.

Tegnap futópróbát tartott. Ma kivontatván a gépet a porondra, mintegy ötszáz métert futott a földön. Székely meg volt elégedve a motor működésével, megfordította tehát a gépét és rövid nekifutás után fölemelkedett.

Egy méter magasságban szállt a kis magyar biplán. Minthogy száz métert tett meg a levegőben, egy fordulót is tett, megkerült egy pillónt. Aztán leszállt.

Néhány perc múlva a gép újra nekifutott magyar utasával. Most rögtön öt méter magasra emelkedett a gép, talán ötven-hatvan métert tett meg, ekkor ingadozni kezdett, Székely tehát gyorsan leszállt.

Amikor a magyar aviatikus gépe újra földet ért, a lelkes közönség hatalmas éljenzéssel üdvözölte Székelyt, aki a Délmagyarország munkatársának a következőket mondotta:

— Én már régen foglalkozom a repülés problémájával. Pénzem nem volt a kísérletezésre, mert egyszerű magyar ember gyermeke vagyok. Szüleim Szentesen lálnak. Én is ott nevelkedtem és ott is kezdtem először dolgozni gépemen. Ismerőseim, akik biztak bennem adták össze a szükséges pénzt és így készülhettem el a munkámmal. Hosszu ideig dolgoztam Zsélyinél mint első asszisztens és öt héttel ezelőtt kezdtem hozzá a biplán megépítéséhez, miután teljesen készen voltam tervemmel.

Munkatársunk megkérdezte Székelytől, hogy volt-e valami baj, mikor másodszor leszállt?

— Igen, az oldalsó egyensúlyozó-felületek túlságosan nagyok, a gép túlságosan reagál a mozgatásukra. Sejtettem ezt már, amikor a gépem befejezéséhez közeledtem. De azért megakartam kísérelni ma a fölszállást. Most majd helyrehozom ezt a hibát és ha csak lehet, még résztveszek a budapesti meetingen. Remélem, hogy a gépem külföldi repülőversenyeken fog még szállani.

A barnahaju, nagyon csinos szentesi flu két szemeiből a lelkesedés sugárzott ki, amikor a szavakat mondta és ismerve a szívós energiát, ami a magyarban lakozik, remélni lehet, hogy ezután nemcsak gurulni fognak a versenyeken a magyarok, hanem repülni is.

NAPI HIREK

A dorozsmai villamosvasut.

— Tárgyalás Szeged és Dorozsma között. —

(Saját tudósítónktól.) Mikor a szegedi öreg lóvasutat átalakították modern villamosvasutná, már akkor élénken foglalkoztatta az illetékes tényezőket az a terv, hogy Szeged és a szomszédos Dorozsma város között is villamosvasuti összeköttetést kellene létesíteni. Öröndetes dolog, hogy a terv nem aludt el és a szegedi közuti villamosvasut-társaság okos előrelátásánál fogva a kivétel annál inkább megvalósítható, mert Szeged város területére annakidején a társaság kizárólagossági jogot nyert s így a dorozsmai villamosvasutat más nem építheti ki, csak a szegedi villamosvállalat. Azért okos dolog ez a kizárólagossági jog, mert így voltaképpen a szegedi villamosvasuti hálózat fejlesztéséről van szó, amit természetszerűleg előnyösebben végezhet ez a társaság, mint egy új vállalat.

Mondanunk sem kell, hogy a szeged-dorozsmai villamosvasut kiépítése főfontosságú érdeke a két városnak. Dorozsma a maga tekintélyes területével a két hatalmas szegedi tanyavilág közé ékelődik s így szegedi területbe van zárva. A villamosvasut tehát nemcsak Dorozsmát és a dorozsmai fürdőt hozza közelebb Szeged városához, de megközelíthetőbbé, hozzáférhetőbbé teszi a szegedi birtokosság részére a dorozsmai földet, amelyen tul fekvő szegedi szőlőbirtokokat, vagyis közelebb hozza Szegedet Szegedhez.

Sáry János szegedi törvényhatósági bizottsági tag, ez az egyszerű polgárember, akinek azonban jó érzéke van a szegedi közigazgatás iránt, tett nemrégiben indítványt, hogy a szeged-dorozsmai villamosvasut építtessék ki. Szeged város tanácsa természetszerűleg érdemlegesen kíván foglalkozni az indítvánnyal, annál is inkább, mert a közgyűléstől utasítást nyert, hogy erre nézve úgy Dorozsma város hatóságával, mint a szegedi villamostársasággal kezdje meg a tárgyalást. A szegedi magisztrátus e szerint járt el és írásbeli tárgyalást kezdett a dorozsmai villamos ügyében.

Balogh Károly pénzügyi tanácsos a tanács mai teljes ülésében referált a szeged-dorozsmai villamosvasut ügyéről, bejelentvén, hogy Dorozsma előjárósága kész a tárgyalásba belemenni és tudatta, hogy a villamosvasut ügyében Szeged város által tartandó előértekezletre kiküldi megbízottait. Ugyanigy nyilatkozott a szegedi közuti villamosvasut-társaság is, minélfogva a város tanácsa arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szeged-dorozsmai villamosvasut kiépítésének az ügyét most már állandóan napirenden tartja és rövid időn belül teljesen érdemi javaslatot terjeszt a közgyűlés elé.

A tanács mai üléséből megbizta Balogh Károly előadó tanácsost, Tóth Mihály főmérnököt és Thuróczy Mihály dr. tiszti főügyészt, hogy a szeged-dorozsmai villamosvasut kiépítésére vonatkozó tárgyalást mihamar tegyék folyamatba Dorozsma város hatóságával és a szegedi villamosvasut-társasággal. A szomszéd Dorozsma természetesen jelentékeny anyagi hozzájárulást biztosít, mert a kiépítendő villamosvasut több mint kétharmadrészben dorozsmai területen fog haladni.

— A temesvári hadtestparancsnok Szegeden. Seefranz Antal altábornagy, a temesvári VII. hadtest új parancsnoka, ma este félnyolc órakor Szegedre érkezett, hogy az itteni helyőrség fölött szemlét tartson. A hadtestparancsnok tiszteletére a helyőrség tisztikara társasvacsorát adott a Tiszaszálló éttermében. Holnap az algyői határban szemlét tart a hadtestparancsnok a 46-ik gyalogezred és az utászszázalaj fölött.

— Darányi Ignác elutazása. Kedden délelőtt a gyorsvonattal utazott el Szegedről Darányi Ignác titkos tanácsos, volt földművelésügyi miniszter. Vele együtt eltávoztak Szegedről Tarkovics József és Ber-

náth Géza titkos tanácsosok, Nagy Ödön nyugalmazott törvényszéki elnök és Sárközy Aurél nyugalmazott főispán. A hétfői felsőtanyai kirándulás mindenképpen igen jól sikerült s a volt földművelésügyi miniszter nagyon meg van elégedve a tanyai gazdálkodással. A csengelei várostanyán a polgármester által adott ebéden, a vendégeken és a vendéglátókon kívül résztvettek még Máthé László és Weiner Miksa. Az eltávozott illusztris vendégeket kedden Kállay Albert titkos tanácsos, Lázár György dr. polgármester, Rósa Izsó dr. királyi tanácsos és Weiner Miksa kereskedelmi tanácsos kísérték ki Szeged-állomásra.

— A dalmát vasutak. A bécsi „N. Fr. Pr.” — mint táviratozzák — az osztrák vasutminiszter budapesti látogatásának kapcsán érdekes jelentést közöl az 1907-ben kötött kiegyezés megváltoztatásáról.

Elsősorban fordulat állott be a dalmát vasutak kérdésében, amelynek tekintetében új alapokon indultak meg a tárgyalások. A koalíciós kormány tervét ugyanis félreleteszik és előveszik azt a tervet, amely Novitól Kninig vezeti a vonalat. Ez a vonal 75 kilométerrel rövidebb és legnagyobb részt nem horvát, hanem bosnyák területen vezet. A kassa-gaderbergi vasut fejlesztésére vonatkozólag azt írja a „N. Fr. Pr.”, hogy a kiegyezésben megállapított pénzügyi tervet nem vihető keresztül, mert a szükséges költségek megszerzésének előfeltétele, hogy t. i. bevételi fölöslege legyen a vasutnak, eddig nincs meg. Mind a két vasut kérdésében új alapon folyik a tárgyalás s ha a megegyezés létre jön, akkor a kiegyezés vasuti politikai határozatainak megváltoztatása fog bekövetkezni.

— Az ipartörvény revíziója. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter Matlekovits Sándor titkos tanácsos elnöklésével bizottságot küldött ki az ipartörvény szövegezésére és formábaöntésére. A bizottság munkálataiban a Szterényi-féle ipartörvénytervezet nyersanyagát használja föl. A bizottságnak Matlekovits Sándor elnöklésével, a kereskedelmi minisztérium kebelbeli tagjain kívül, külső tagjai Hegedüs Loránt országgyűlési képviselő és Thék Endre udvari tanácsos, előadója Papp Dezső miniszteri titkár, Papp Róbert dr. szegedi ügyvédnek, a függetlenségi párt alelnökének fivére. Érdekes, hogy Papp Dezső szerkesztette a Szterényi-féle ipartervezetet is, amelyért időnként hol Kossuth, hol Szterényi ünnepeltette magát, holott a munkában legnagyobb része a csendben működő kiváló szakembernek: Papp Dezsőnek volt.

— Péter király Montenegró ellen. Cetinjből jelentik: Az itteni udvar nagyon el van keseredve Szerbia ellen, mert Péter király kijelentette, hogy ő nem fog részt venni a fejedelem jubiláris ünnepségén. A szerb kormány cettinjei követe által fölszólította a fejedelmet, hogy mindazoknak adjon kegyelmet, akiket a bombaösszeesküvés miatt elítéltek, mert Péter király különben nem jöhetne el Cetinjébe. A montenegrói kormány visszautasította ezt a követelést és kijelentette, hogy Pasic miniszterelnököt és Péter király többi kíséretét nem fogják fogadni Cetinjében. Péter király ennek következtében lemondott a jubileumi ünnepségben való részvételtől és Sándor herceg trónörökösét még a jubileum előtt fogja Cetinjébe küldeni, hogy a fejedelemnek Péter király szerencsekívánátát fejezze ki. Ezt az eljárást itt sértésszámba veszik.

— Halálozás. Csanádmegye egyik legnagyobb birtokosának családját, a Blaskovich-családot nagy gyász érte. Meghalt Blaskovich István né szül. Rónay Amália. Holnap délután négy órakor helyezik örök nyugalomra a nagykirályhegyesi családi sírboltban.

— Hazai Samu Csizfördön. Csizről jelentik: Hazai Samu honvédelmi miniszter ma ideérkezett. A minisztert Gömörmegye határán Osváth főispán és Lukács alispán fogadták, nagyszámu küldöttség élén. Hazai megköszönte a fogadtatást, majd szalonkocsijában folytatta